

Ceturtdiena, 2016. gada 21. janvāris

P8_TA(2016)0019

Savstarpējās aizsardzības klauzula (LES 42. panta 7. punkts)**Eiropas Parlamenta 2016. gada 21. janvāra rezolūcija par savstarpējās aizsardzības klauzulu (LES 42. panta 7. punkts) (2015/3034(RSP))**

(2018/C 011/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu un jo īpaši tā 42. panta 7. punktu,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 2. panta 4. punktu un 222. pantu,
  - ņemot vērā 2012. gada 22. novembra rezolūciju par ES savstarpējās aizsardzības un solidaritātes noteikumiem —, politiskie un darbības aspekti ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus un jo īpaši VII nodaļas un 51. panta noteikumus,
  - ņemot vērā Francijas Republikas prezidenta 2015. gada 16. novembra paziņojumu Francijas kongresam par to, ka Francijā notiek karš,
  - ņemot vērā Eiropadomes 2013. gada 19. un 20. decembrī un 2015. gada 25. un 26. jūnijā pieņemtos secinājumus par aizsardzību un drošību,
  - ņemot vērā Ārlietu padomes 2015. gada 17. novembra sanāksmes, kurā tikās aizsardzības ministri, rezultātus,
  - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. un 4. punktu,
- A. tā kā 2015. gada 13. novembrī Parīzē notika vairāki teroristu uzbrukumi, kuros gāja bojā ne mazāk kā 130 cilvēki no vairāk nekā 26 valstīm, un tā kā kopš 2004. gada ES ir piedzīvojuši vairākus teroristu uzbrukumus, kuros gājuši bojā simtiem cilvēku un vairāki tūkstoši tikuši ievainoti;
- B. tā kā pēc 2015. gada 13. novembrī Parīzē notikušajiem teroristu uzbrukumiem Francijas valdība oficiāli pieprasīja izmantot LES 42. panta 7. punkta savstarpējās palīdzības klauzulu;
- C. tā kā dalībvalstu solidaritāte, atbalsts un savstarpējā palīdzība, kas tiek nodrošināta, tostarp ar Savienības līdzekļiem, veido daļu no ES pamata;
- D. tā kā Francija ir pieprasījusi izmantot savstarpējās aizsardzības klauzulu un tādēļ ES dalībvalstīm saskaņā ar ANO Statūtu 51. pantu ir pienākums sniegt Francijai atbalstu un palīdzību ar visiem to rīcībā esošiem līdzekļiem; uzsverot, ka priekšroka ir dodama konfliktu un uzbrukumu novēršanai, nevis cīņai ar to sekām;
- E. tā kā starptautiskā terorisma apkarošana tiek uzskatīta par ES prioritāti un, īstenojot solidaritātes principu, nepieciešama rīcība gan savā valstī, gan ārpus tās; tā kā ES drošības iekšējie un ārējie aspekti ir neizbēgami un cieši saistīti; tā kā ir nepieciešama kopīga ES stratēģija;
- F. tā kā Līgumos paredzētā drošības un aizsardzības sistēma vēl nav pilnībā īstenota; tā kā dalībvalstis ir atbildīgas par progresa panākšanu Savienības drošības un aizsardzības jomā;

⁽¹⁾ OV C 419, 16.12.2015., 138. lpp.

Ceturtdiena, 2016. gada 21. janvāris

- G. tā kā ES ir jāpastiprina sadarbība ar Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO), lai abās divās sistēmās izveidotās drošības un aizsardzības politikas kļūtu arvien saskaņotākas, jo īpaši gadījumos, kad kāda dalībvalsts kļūst par bruņotas agresijas upuri savā teritorijā, tostarp teroristu uzbrukumu gadījumos;
- H. tā kā ES iestādēm jābūt aktīvākām drošības un aizsardzības politikas jomā un jāveicina visu Līgumos iekļauto noteikumu par drošības un aizsardzības politiku īstenošana, tostarp to noteikumu īstenošana, kuros noteikta NATO īpašā nozīme Eiropas un transatlantiskās drošības un aizsardzības jomā; tā kā ES iestādēm ir jāatbalsta visas dalībvalstis to centienos pilnībā īstenot minētos noteikumus;
- I. tā kā LES 42. panta 6. punkts par pastāvīgu strukturētu sadarbību būtu jāaktivizē to dalībvalstu vidū, kas vēlas cieši sadarboties savā starpā;
- J. tā kā ES ir pieņēmusi terorisma apkarošanas stratēģiju, kuras pamatā ir gan Kopienas instrumenti, gan starpvaldību aktīvi kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) jomā; tā kā šajā stratēģijā ir ierosināts, ka ES darbības pamatā ir četri mērķi, proti, novēršana, aizsardzība, vajāšana un reaģēšana;
- K. tā kā ES reakcija uz terorismu paredz veicināt demokrātiju, dialogu un labu pārvaldību, lai tiktu galā ar vardarbīga ekstrēmisma pamatcēloņiem,
1. stingri nosoda *Da'esh* pastrādātos nežēlīgos teroristu uzbrukumus; pauž visdziļāko līdzjūtību un solidaritāti visiem terora aktu upuriem un viņu ģimenēm;
  2. apliecina un atzinīgi vērtē visu ES dalībvalstu vienprātīgo atbalstu Francijai; atzinīgi vērtē visu dalībvalstu gatavību sniegt visu nepieciešamo atbalstu un palīdzību;
  3. atgādina, ka savstarpējās aizsardzības klauzula ir izmantota pirmo reizi; uzskata, ka šai lietai jāklūst par katalizatoru, veicinot padziļinātas politiskas diskusijas par Eiropas drošības un aizsardzības daudzdimensionālo raksturu;
  4. ar gandarījumu norāda uz nodrošinātajām papildu spējām, kas izmantojamas cīņā pret terorismu; aicina visas dalībvalstis sniegt beznosacījuma un pastāvīgu atbalstu un turpināt dot savu ieguldījumu, cik ilgi vien nepieciešams; atzinīgi vērtē Francijas kā šo kopējo centienu rosinātājas lomu un mudina kompetentās ES iestādes nodrošināt un uzturēt nepieciešamo atbalstu;
  5. uzskata, ka atsaukšanās uz Līgumos paredzētajām savstarpējās aizsardzības un solidaritātes klauzulām ir pirmkārt un galvenokārt politisks jautājums; uzsver, ka, ja notiek atsaukšanās uz šīm klauzulām, tad gan Eiropadome, gan Eiropas Parlaments ir vieta politiskajām debatēm;
  6. pauž bažas par to, ka saskaņā ar savstarpējās aizsardzības klauzulu sniegtā atbalsta un palīdzības divpusēja pārvaldība, kā tas ir šajā gadījumā, nebūs iespējama visām dalībvalstīm; tādēļ aicina Eiropadomi pastiprināti stimulēt savstarpējās aizsardzības klauzulas tālāku izstrādāšanu un izvērst attiecīgo ES iestāžu koordinējošās funkcijas;
  7. atgādina par iepriekšējās rezolūcijās pausto aicinājumu Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos ierosināt praktiskus pasākumus un pamatnostādnes efektīvas reakcijas nodrošināšanai gadījumos, kad kāda dalībvalsts pieprasa izmantot savstarpējās aizsardzības klauzulu, kā arī analizēt ES iestāžu lomu minētās klauzulas izmantošanas gadījumā; tomēr pauž nožēlu par to, ka laikā, kad savstarpējās aizsardzības klauzula tika izmantota pirmo reizi, nebija pieejama ne analīze, ne pamatnostādnes un ka tādēļ pašlaik ir jāizmanto *ad-hoc* pasākumi, *ad-hoc* vadība un *ad-hoc* sadarbība;

Ceturtdiena, 2016. gada 21. janvāris

8. uzskata, ka joprojām ārkārtīgi svarīga prioritāte ir izstrādāt praktiskus pasākumus un pamatnostādnes, kas noderētu turpmākajos savstarpējās aizsardzības klauzulas izmantošanas gadījumos; uzsver, ka šo pamatnostādņu sagatavošanā būtu jāņem vērā pieredze, kas gūta pēc 42. panta 7. punkta pirmās izmantošanas reizes;
9. aicina Padomi un dalībvalstis steidzami izstrādāt un pieņemt politikas regulējumu, kas sekmētu LES 42. panta 7. punkta īstenošanu un ietvertu grafiku, pārskatīšanas klauzulu un uzraudzības mehānismus; pauž stingru pārliecību, ka pēc tam, kad aktivizēts 42. panta 7. punkts, visi valsts, divpusējie vai daudzpusējie pasākumi jāpaziņo Padomei un vienlaicīgi jāpublisko;
10. norāda, ka ar LESD 222. pantā iekļautās solidaritātes klauzulas palīdzību varētu nodot Francijas un cīņā pret terorismu tieši iesaistīto citu dalībvalstu rīcībā visus attiecīgos ES līdzekļus; atgādina, ka LESD 222. pants ir īpaši paredzēts, lai cīnītos pret terorisma draudiem Eiropā, un pievēršas jautājumam par nepietiekamu sadarbības un koordinācijas līmeni starp valstu tiesībsardzības iestādēm Eiropā;
11. pauž pārliecību, ka, izmantojot dalībvalstīs un Savienības līmenī esošo kapacitāti, Eiropas Savienībai ir nepieciešams pastāvīgs civilais un militārais štābs stratēģiskā un operatīvā līmenī un ka šai struktūrai būtu jānodrošina stratēģiskā un operatīvā ārkārtas situāciju plānošana, tostarp — kolektīvajai aizsardzībai, kā paredzēts LES 42. panta 7. un 2. punktā, un to turpmākā piemērošana ciešā sadarbībā ar attiecīgajām NATO struktūrām;
12. uzskata, ka LES 42. panta 7. punkta pašreizējai izmantošanai būtu jāveicina potenciāla atraisīšana, kas paredzēts visos Līguma noteikumos, kuri saistīti ar drošību un aizsardzību un kuri būtu attiecīgi jāievēro; šajā saistībā atgādina, ka ir svarīgi pilnībā un pareizi piemērot aizsardzības tiesību aktu kopumu, ko veido Direktīva 2009/81/EK par iepirkuma procedūrām aizsardzības jomā un Direktīva 2009/43/EK par sūtījumiem Kopienā;
13. aicina visas Eiropas valstis turpināt sniegt visu iespējamo palīdzību cīņā pret terorismu un ieņemt stingru nostāju gan savās valstīs, gan ārzemēs;
14. pauž dziļas bažas par to, ka šajos Parīzes uzbrukumos, šķiet, centrālā loma ir bijusi Eiropas Savienībā dzimušiem un dzīvojošiem ES valstu pilsoņiem, un tāpēc aicina noteikt pienācīgus pasākumus, lai kontrolētu ieroču, sprāgstvielu un par terorismu aizdomās turētu personu pārvietošanos;
15. mudina dalībvalstis izveidot strukturētu informācijas apmaiņu starp robežu pārvaldības iestādēm, policiju un citām tiesībsardzības iestādēm, kā arī apmainīšanos ar izlūkošanas datiem, savstarpēji savienojot valstu datubāzes un pilnībā izmantojot esošās struktūras, piemēram, Eiropola platformu — drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammu (SIENA), un maksimāli izmantojot citas Eiropola platformas un dienestus;
16. uzstāj, ka ir vajadzīga visaptveroša pieeja deradikalizācijai, tostarp centieni valsts līmenī, kas vērsti tieši attiecībā uz jauniešiem, vardarbīga ekstrēmisma novēršanai un terorisma apkarošanai — pieeja, kurā galvenā uzmanība pievērsta sociālās kohēzijas stiprināšanai, noziedzības novēršanai, mērķtiecīgai politikai un drošības pasākumiem, kas balstās uz atsevišķām aizdomām vai konkrētiem draudiem, ko nosaka cilvēki, nevis aparāti; turklāt uzsver nepieciešamību ieviest stingrākus noteikumus attiecībā uz ieroču iegādi un glabāšanu, eksporta noteikumiem un cīņu pret ieroču nelikumīgu tirdzniecību;
17. prasa izstrādāt kopēju ES ārpolitiku attiecībā uz Sīrijas nākotni un plašāko Tuvo Austrumu reģionu, sadarbojoties ar visiem iesaistītajiem dalībniekiem; uzskata, ka šai politikai vajadzētu būt neatņemamai topošās ES globālās stratēģijas daļai;
18. uzskata, ka savstarpējās palīdzības klauzulas izmantošana ir vienreizīga izdevība izveidot pamatu spēcīgai un ilgtspējīgai Eiropas aizsardzības savienībai; uzskata, ka tikai tad, ja Eiropas Savienībai būs autonomas drošības un aizsardzības spējas, tā varēs un būs gatava stāties pretī lielajiem draudiem un grūtībām iekšējās un ārējās drošības jomā;
19. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Eiropas Komisijas priekšsēdētājam, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas ģenerālsekretāram, Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram, Amerikas Savienoto Valstu prezidentam un ASV aizsardzības ministram.